

Konkurs Geograficzny
dla uczniów szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2021/2022

Etap wojewódzki

Drogi Uczniu!

Gratulujemy Ci wyników osiągniętych na etapie rejonowym.

Przed przystąpieniem do pracy z testem **wpisz i zakoduj swoje dane na karcie odpowiedzi do zadań zamkniętych, a także wpisz swój kod na karcie odpowiedzi do zadań otwartych**, zgodnie z poleceniem komisji konkursowej.

Za chwilę będziesz rozwiązywać test, który składa się z **35 zadań**. Punktacja za każde zadanie jest podana przy jego numerze.

Zadania 1-15 to zadania zamknięte. Każde zawiera **cztery odpowiedzi**, z których **tylko jedna jest poprawna**. Znajdź ją i zaznacz wyłącznie na załączonej **karcie odpowiedzi do zadań zamkniętych**. W przypadku pomyłki błędną odpowiedź obwiedź kółkiem i zaznacz nową, poprawną. Jeżeli zaznaczysz więcej niż jedną odpowiedź bez wskazania, która jest prawidłowa, to żadna z nich nie będzie uznana.

Zadania 16-35 to zadania otwarte lub zamknięte. Odpowiedzi na nie udzielaj wyłącznie na **karcie odpowiedzi do zadań otwartych**.

Pracuj spokojnie i uważnie. W czasie rozwiązywania zadań możesz używać linijki i prostego kalkulatora. Na karcie odpowiedzi nie używaj ołówka, gumki ani korektora. Po zakończeniu pracy sprawdź, czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi, ponieważ arkusz testu nie podlega ocenie.

Na rozwiązanie zadań masz **120 minut**.

Powodzenia!

Zadanie 1. (0-1 pkt)

Wskaż, za pomocą jakiej metody prezentacji informacji geograficznych przedstawiono na mapie przebieg szlaków konnych i rowerowych.

- A. Metoda sygnaturowa.
- B. Metoda powierzchniowa.
- C. Metoda izolinii.
- D. Metoda kartodiagramu.

Zadanie 2. (0-1 pkt)

Rzeka Ganges na mapie wykonanej w skali 1 : 45 000 000 ma długość 6 cm. Rzeczywista długość tej rzeki wynosi:

- A. 270 km.
- B. 750 km.
- C. 2700 km.
- D. 7500 km.

Zadanie 3. (0-1 pkt)

Telewizyjną relację LIVE (na żywo) z powitania Nowego Roku w Tokio oglądamy w Polsce:

- A. po południu 1 stycznia.
- B. po południu 31 grudnia.
- C. przed południem 1 stycznia.
- D. przed południem 31 grudnia.

Zadanie 4. (0-1 pkt)

Który spośród podanych krajów jako pierwszy wprowadził walutę euro?

- A. Litwa.
- B. Czechy.
- C. Słowacja.
- D. Niemcy.

Zadanie 5. (0-1 pkt)

Na fotografii numerami 1–3 oznaczono wybrane poziomy genetyczne gleby.

Źródło: <http://epod.usra.edu/blog/2005/12/podzol-soil-profile.html>

Na podstawie barwy poziomu glebowego można wnioskować o procesach w nim zachodzących i obecności związków chemicznych. Przyporządkuj do poziomu genetycznego gleby, oznaczonego na fotografii numerem 1 składniki gleby decydujące o barwie danego poziomu.

Dobierz składniki gleby spośród podanych poniżej.

- A. Szczątki organiczne (w różnym stadium rozkładu).
- B. Związki żelaza.
- C. Kwarc i krzemionka.
- D. Gips i węglan wapnia.

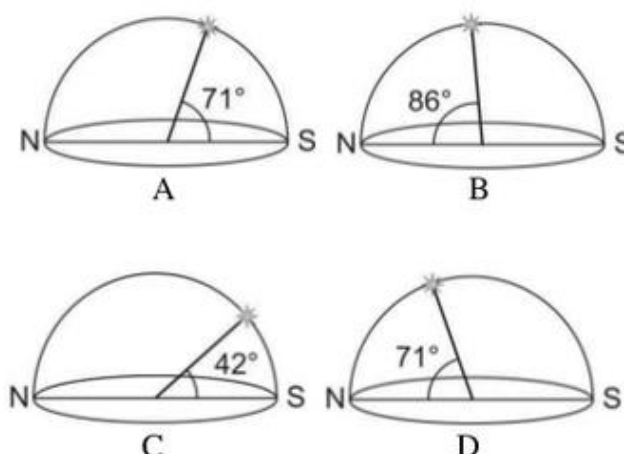
Zadanie 6. (0-1 pkt)

Terytorium zależne, to ogólne określenie obszarów znajdujących się pod różnymi formami zależności politycznej od jakiegoś państwa. Wskaż terytorium zależne nie pasujące do pozostałych:

- A. Gibraltary.
- B. Falklandy.
- C. Martynika.
- D. Kajmany.

Zadanie 7. (0-1 pkt)

Na rysunkach A-D przedstawiono wysokość górowania Słońca w wybranych porach roku nad horyzontem w miejscowości o współrzędnych geograficznych 19°N ; 99°W . (Wartości kątów zaokrąglono do 1°).

Wskaż rysunek, na którym przedstawiono wysokość górowania Słońca w podanej miejscowości w dniu 23 września.

- A. rysunek A.
- B. rysunek B.
- C. rysunek C.
- D. rysunek D.

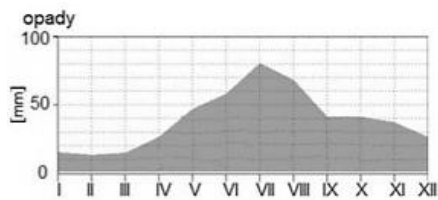
Zadanie 8. (0-1 pkt)

Najdalej wysunięte przylądki Ameryki Południowej na stałym lądzie to: na północy – Przylądek Gallinas ($12^{\circ}25'\text{N}$), na południu – Przylądek Froward ($55^{\circ}56'\text{S}$), na zachodzie – Przylądek Parinas ($81^{\circ}19'\text{W}$) i na wschodzie – Przylądek Branco ($34^{\circ}47'\text{W}$). Jaka jest rozciągłość południkowa tego kontynentu? Wynik podaj w stopniach i minutach.

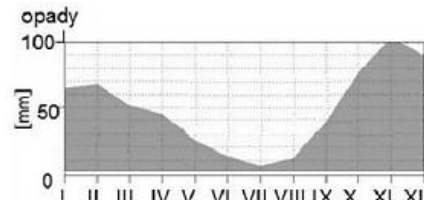
- A. $46^{\circ}32'$
- B. $68^{\circ}21'$
- C. $68^{\circ}19'$
- D. $43^{\circ}31'$

Zadanie 9. (0-1 pkt)

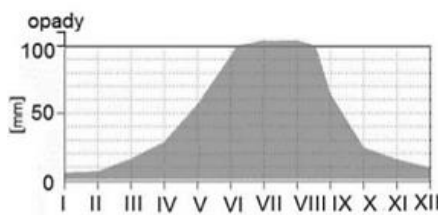
Na wykresach przedstawiono roczne rozkłady opadów atmosferycznych charakterystyczne dla wybranych stacji meteorologicznych położonych w różnych strefach klimatycznych półkuli północnej.

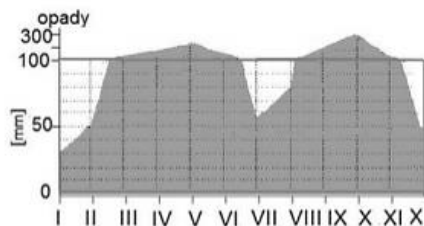
1.

2.

3.

4.

Na podstawie: www.klimadiagramme.de

Wskaż numer wykresu, na którym przedstawiono rozkład opadów atmosferycznych charakterystyczny dla klimatu obszarów o **najniższej rocznej amplitudzie temperatury powietrza**.

- A. 1
- B. 2
- C. 3
- D. 4

Zadanie 10. (0-1 pkt)

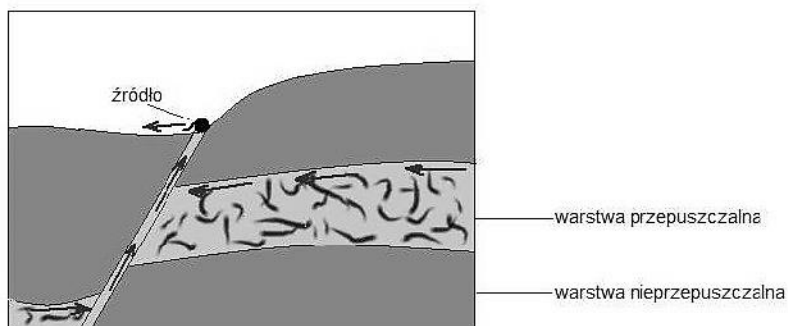
„Masa powietrza, która napływa nad Polskę głównie wiosną – w kwietniu i w maju. Sprowadza pogodę na ogół bezchmurną oraz krótkotrwałą, ale silną jak na tę porę roku, spadki temperatury powietrza (tzw. „zimni ogrodnicy”).”

Opisaną pogodę w Polsce kształtują masy powietrza:

- A. zwrotnikowego kontynentalnego.
- B. arktycznego.
- C. polarnego kontynentalnego.
- D. polarnego morskiego.

Zadanie 11. (0-1 pkt)

Na rysunku przedstawiono warunki sprzyjające powstaniu jednego z rodzajów źródeł. Strzałki ukazują kierunek przemieszczania się wody.

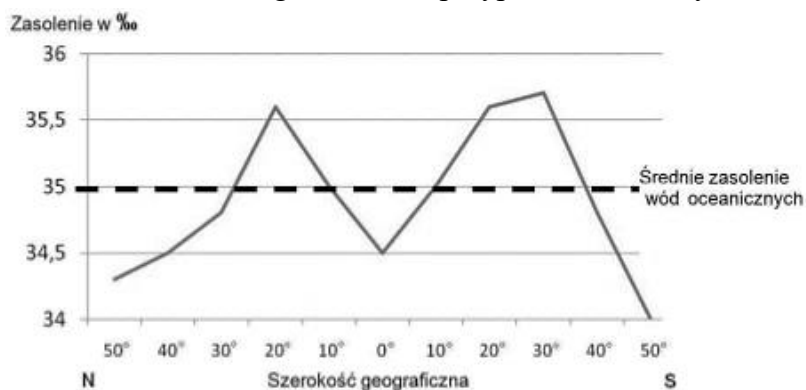
Na podstawie: [http://www.ekologia.pl/wiedza/slovníki/slovník-hydrogeologiczny/\[...\]](http://www.ekologia.pl/wiedza/slovníki/slovník-hydrogeologiczny/[...])

Na rysunku przedstawiono warunki sprzyjające powstaniu źródła:

- A. warstwowego.
- B. krasowego.
- C. szczelinowego
- D. uskoku.

Zadanie 12. (0-1 pkt)

Na wykresie przedstawiono zróżnicowanie średniego zasolenia przypowierzchniowych wód oceanicznych.

Na podstawie: P. Wład, *Geografia. Bogactwo Ziemi*, Gdańsk 2002, s. 38.

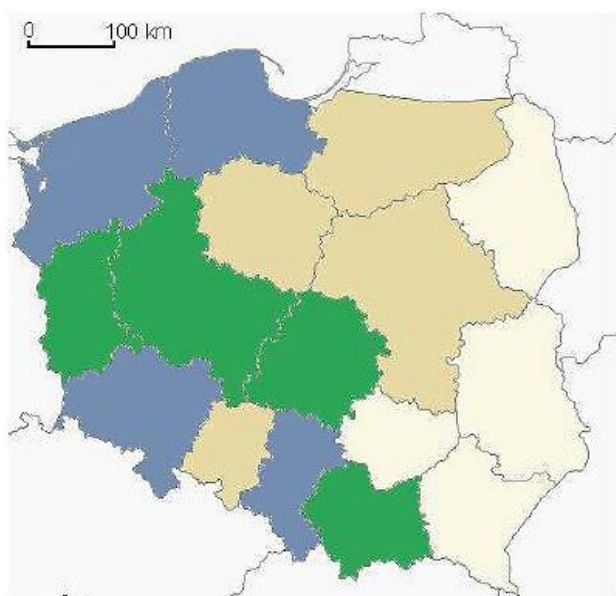
Zaznacz cechę klimatu obszarów o największych wartościach zasolenia wód oceanicznych, która wywiera wpływ na tak duże stężenie soli w wodzie oceanicznej.

- A. Duża dobową amplitudą temperatury powietrza.
- B. Duże zachmurzenie nieba w ciągu całego roku.
- C. Mała średnia roczna temperatura powietrza.
- D. Mała roczna suma opadów atmosferycznych.

Zadanie 13. (0-1 pkt)

Na mapie Polski przedstawiono cztery grupy województw. Różnią się one między sobą strukturą zatrudnienia ludności.

„Bardzo duży udział zatrudnienia (ponad 90%) ludności poza rolnictwem charakteryzuje województwa wysoko zurbanizowane, w których miasta oferują dużo miejsc pracy w przemyśle, budownictwie i usługach.”

Grupę województw, które charakteryzuje powyższy tekst, oznaczono w poniższej legendzie mapy literą:

Zadanie 14. (0-1 pkt)

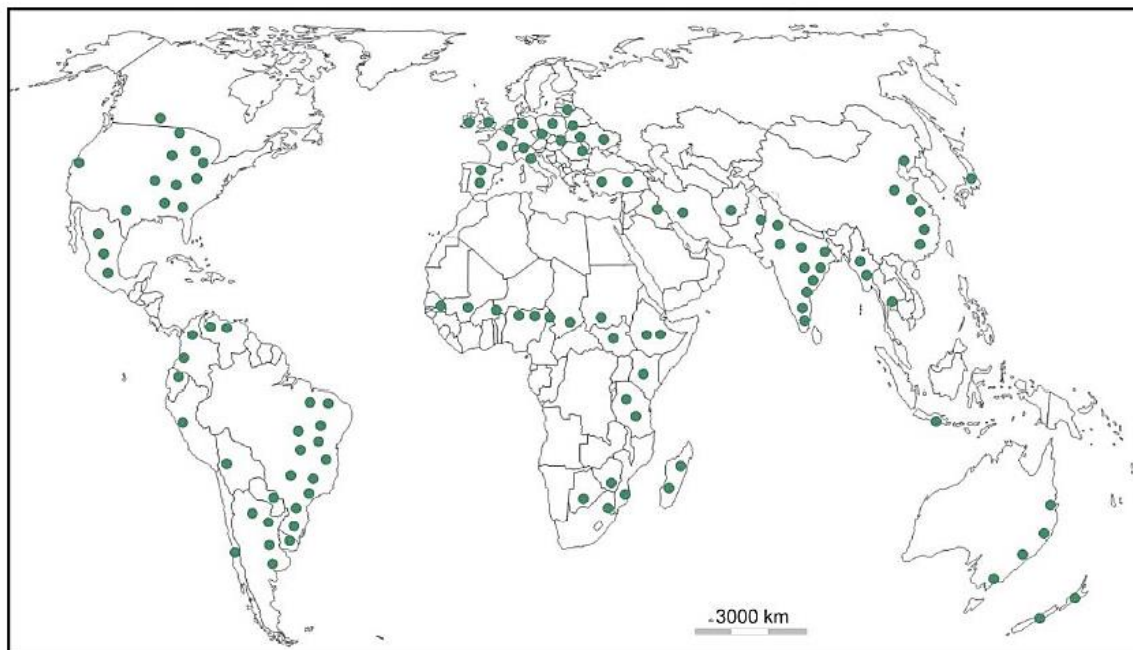
Na rysunku przedstawiono wybraną strukturę geologiczną. Wskaż krainę geograficzną, której budowa oparta jest na przedstawionej strukturze geologicznej.

- A. Nizina Mazowiecka.
- B. Pojezierze Mazurskie.
- C. Sudety.
- D. Karpaty.

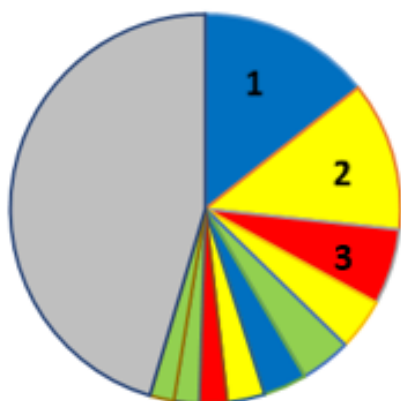
Zadanie 15. (0-1 pkt.)

Na mapie przedstawiono natężenie hodowli bydła na świecie.

Na podstawie: Atlas świata. Encyklopedia geograficzna świata, Kraków 2001, s. 148.

Na wykresie przedstawiono udział dziesięciu państw w światowym pogłowie bydła w 2018 r.

Państwa położone na obszarze:

Ameryki Południowej	
Azji	
Ameryki Północnej	
Afryki	
Pozostałe państwa świata	

Wskaż prawidłową kolejność państw oznaczonych na wykresie numerami: 1, 2 i 3, które mają największy udział w światowym pogłowie bydła.

- A. 1 – Argentyna,   2 – Chiny,   3 – Meksyk.
- B. 1 – Brazylia,   2 – Chiny,   3 – Stany Zjednoczone.
- C. 1 – Argentyna,   2 – Indie,   3 – Stany Zjednoczone.
- D. 1 – Brazylia,   2 – Indie,   3 – Stany Zjednoczone.

Zadanie 16. (0-2 pkt.)

Długość Jeziora Żarnowieckiego, zmierzona na mapie wykonanej w skali 1 : 50 000, wynosi 16 cm. Oblicz i podaj skalę liczbową mapy, na której długość tego jeziora wynosi 4 cm.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 17. (0-2 pkt.)

Uzupełnij tabelę przyporządkowując krainom geograficznym Polski charakterystyczne dla nich formy rzeźby.

Formy rzeźby:

- A. Doliny U-kształtne i jeziora cyrkowe.
- B. Jeziora przybrzeżne i mierzeje.
- C. Moreny czołowe i sandry.
- D. Wąwozy lessowe i gołoborza.

Lp.	Kraina geograficzna	Oznaczenie literowe form rzeźby
1.	Pobrzeże Koszalińskie	
2.	Pojezierze Mazurskie	
3.	Tatry	

Zadanie 18. (0 – 2 pkt.)

Wskaż poprawne dokończenia zdań, wybierając odpowiedź A lub B.

1.	Australia jest najmniejszym kontynentem świata położonym na półkuli południowej i	A	zachodniej.
		B	wschodniej.
2.	Kalendarzowe lato rozpoczyna się w Australii	A	23 września.
		B	22 grudnia.
3.	1% ogółu ludności Australii stanowią	A	Europejczycy.
		B	Aborygeni.
4.	Australijski przemysł przetwórczy bazuje na surowcach	A	lokalnych.
		B	importowanych.

Zadanie 19. (0-2 pkt.)

Na mapie numerami od 1 do 4 oznaczono wybrane obszary Polski należące do zlewisk różnych mórz.

Na podstawie: geograficzny atlas Polski, Warszawa 2003.

Przyporządkuj do obszarów podanych w tabeli nazwy mórz, do których zlewisk te obszary należą. Wpisz obok numerów obszarów nazwy mórz, dobrane z podanych poniżej.

Morze Bałtyckie

Morze Białe

Morze Czarne

Morze Północne

Numery obszarów na mapie	Nazwa Morza
1	Morze: .....
2	Morze: .....
3, 4	Morze: .....

Zadanie 20. (0-2 pkt.)

Uzupełnij tabelę, wpisując obok każdego obiektu nazwę odpowiedniego czynnika oraz nazwę procesu rzeźbotwórczego, który doprowadził do jego powstania. Czynniki i procesy wybierz spośród podanych poniżej.

Czynniki rzeźbotwórcze: *lodowiec górski, morze, rzeka, wiatr, wody fluwioglacjalne.*

Procesy rzeźbotwórcze: *abrazja, akumulacja, egzaracja, erozja boczna, krasowienie.*

Obiekt	Czynnik rzeźbotwórczy	Proces rzeźbotwórczy
Czarny Staw nad Morskim Okiem		
Klif w Jastrzębiej Górze		
Mierzeja Helska		
Wydmy w Słowińskim Parku Narodowym		

Zadanie 21. (0-2 pkt.)

Do podanych w tabeli osiągnięć dopisz nazwiska podróżników badających Antarktydę.

Podróżnicy: *Roald Amundsen, Arctowski i Dobrowolski, Robert Falcon Scott, Marek Kamiński.*

Osiągnięcia	Podróżnik (-cy)
Uczestniczyli w pierwszej naukowej wyprawie na Antarktydę na statku „Belgica”.	
Odkrywca Wielkiej Bariery Lodowej, zdobywca bieguna południowego, zginął w drodze powrotnej.	
W ciągu jednego roku zdobył biegun północny i południowy.	
Pierwszy zdobywca bieguna południowego.	

Zadanie 22. (0-2 pkt.)

W tabeli zestawiono wybrane cechy położenia geograficznego Polski.

Cecha	Konsekwencje położenia geograficznego Polski (wpisz literę)
Położenie między 49°00' a 54°50' szerokości geograficznej północnej.	
Położenie między 14°07' a 24°09' długości geograficznej wschodniej.	

Do każdej z cech położenia geograficznego Polski dobierz po jednej z podanych konsekwencji, które z tych cech wynikają.

Konsekwencje:

- A. Najniższe roczne amplitudy temperatury powietrza występują na południowych krańcach kraju.
- B. 91% powierzchni kraju zajmują niziny, na których wykształciły się głównie gleby brunatne i bielicowe.
- C. Latem nad morzem dzień jest o około godzinę dłuższy niż na południu Polski. Natomiast zimą dzień nad morzem jest o około godzinę krótszy.
- D. Różnice czasu słonecznego, objęcie obszaru Polski strefą czasu środkowoeuropejskiego.

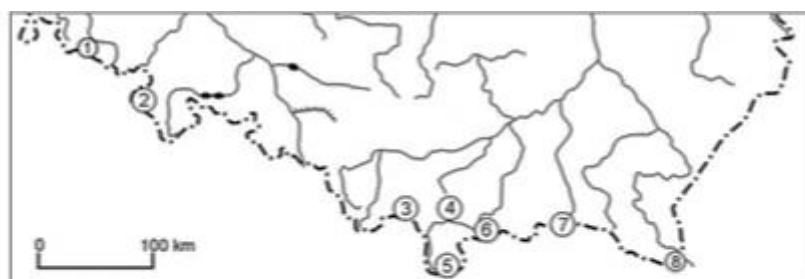
Zadanie 23. (0-2 pkt.)

Oceń prawdziwość każdego zdania. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F, jeśli zdanie jest fałszywe.

W ciągu trzech godzin Ziemia obraca się 30°.	P	F
Czas słoneczny jest jednakowy dla wszystkich punktów leżących na tym samym równoleżniku.	P	F
W miejscowościach leżących na zachód od Warszawy górowanie Słońca obserwujemy później niż w Warszawie.	P	F

Zadanie 24. (0-2 pkt.)

Na mapie zaznaczono położenie w Karpatach i Sudetach ośmiu parków narodowych. W trzech z nich wykonano fotografie A, B i C.

A

B

C

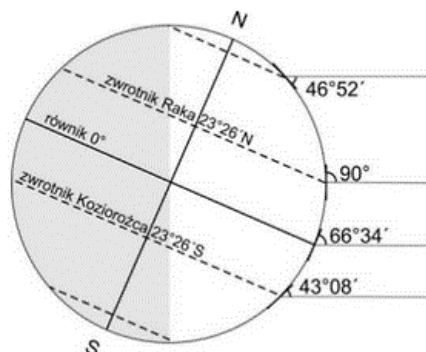
Każdej z fotografii przyporządkuj nazwę przedstawionego obiektu oraz numerów oznaczających na mapie park narodowy, w którym fotografię wykonano. Wpisz nazwy właściwych parków narodowych. Nazwy obiektów wybierz spośród podanych poniżej.

Szczeliniec Wielki, Giewont, Połonina Caryńska, Maczuga Herkulesa.

Fotografia	Nazwa obiektu	Numer Parku na mapie	Nazwa PN
A			
B			
C			

Zadanie 25. (0-2 pkt.)

Na rysunku przedstawiono oświetlenie Ziemi i podano wysokość górowania Słońca nad wybranymi równoleżnikami w dniu 22 czerwca.

Oblicz szerokość geograficzną miejscowości, w której w dniu przesilenia letniego Słońce góruje po północnej stronie nieba na wysokości 80° nad horyzontem.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

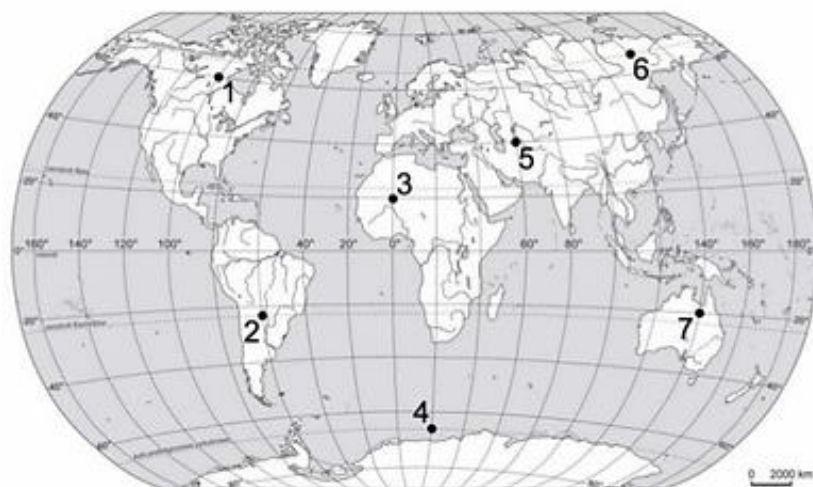
Zadanie 26. (0-2 pkt.)

Wskaż trzy zmiany, które zaszły w polskim rolnictwie w wyniku jego restrukturyzacji i modernizacji po 1990 r.

- A. Zwiększenie liczby gospodarstw.
- B. Wzrost liczby gospodarstw ekologicznych.
- C. Zwiększenie poziomu mechanizacji rolnictwa.
- D. Wzrost średniej powierzchni gospodarstw rolnych.
- E. Zwiększenie liczby zatrudnionych w rolnictwie.

Zadanie 27. (0-2 pkt.)

Na mapie numerami 1 – 7 oznaczono wybrane miejsca na Ziemi.

Na podstawie: Atlas geograficzny: Świat, Warszawa 2005, s. 13.

Oceń prawdziwość każdego zdania. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F, jeśli zdanie jest fałszywe.

Punkty znajdujące się w miejscach oznaczonych numerami 3 i 7 poruszają się z taką samą prędkością liniową.	P	F
Wiatr, wiejący w kierunku równika z miejsca oznaczonego na mapie numerem 2, ulega odchyleniu w kierunku zachodnim.	P	F
Ciało, swobodnie spadające z wysokiej wieży znajdującej się w miejscu oznaczonym na mapie numerem 5, odchyli się od pionu w kierunku zachodnim.	P	F

Zadanie 28. (0-2 pkt.)

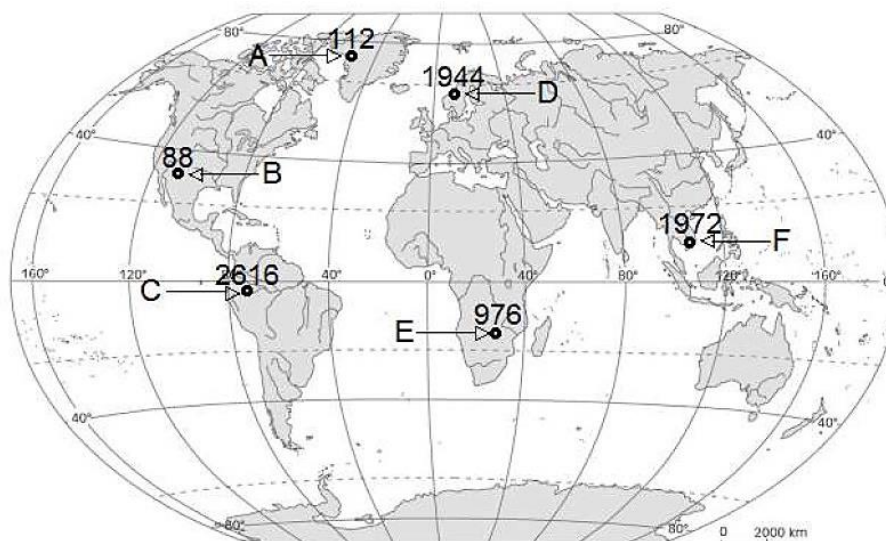
Wybierz zestawienie informacji, które są poprawnym uzupełnieniem i dokończeniem zdania. Zaznacz literę (A lub B) oraz jeden z numerów (1, 2 lub 3).

W diecie ludności krajów słabo rozwiniętych przeważają ...

A.	produkty mięsne i mleczne	ponieważ produkty te	1.	są łatwiej dostępne i tańsze.
			2.	zawierają więcej białka.
B.	zboża, rośliny strączkowe i owoce		3.	są lekkostrawne.

Zadanie 29. (0-2 pkt)

Na mapie literami A – F oznaczono wybrane stacje meteorologiczne. Liczby ukazują roczną sumę opadów w danej stacji (w milimetrach).

Na podstawie: B.Pydziański, S.Zajac, *Klimatologia w szkole*, Warszawa 1980, s.91, 112.

Uzupełnij tabelę przypisując do każdego czynnika klimatotwórczego literę odpowiadającą stacji meteorologicznej, w której o wielkości opadów decyduje przede wszystkim zapisany czynnik.

Czynnik wpływający na klimat	Stacja meteorologiczna (litera)
Całoroczny dynamiczny niż baryczny.	
Całoroczny termiczny wyż baryczny.	
Położenie w kotlinie śródgórskiej.	
Ciepły prąd morski.	

Zadanie 30. (0-2 pkt.)

Oblicz, o której godzinie czasu strefowego i którego dnia wylądował samolot w Sydney (strefa czasowa 150°E), jeśli wyleciał w dniu **15 marca o godz. 17⁰⁰** z Denver (105°W), a lot trwał 15 godzin.

.....

.....

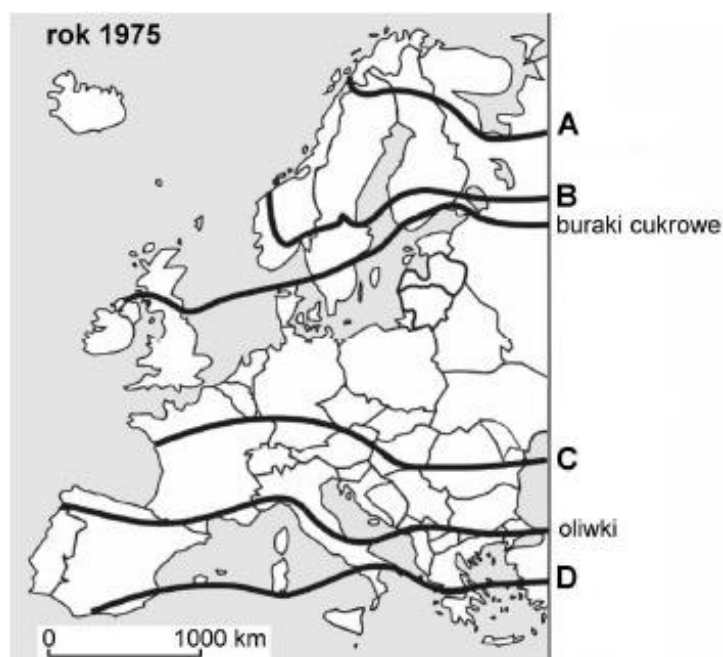
.....

.....

Zadanie 31. (0-2 pkt.)

Na mapie literami A – D oznaczono północne zasięgi upraw wybranych roślin.

Przyporządkuj wymienionym w tabeli roślinom zaznaczone na mapie zasięgi upraw.

Wpisz w każdym wierszu literę, którą oznaczono właściwy zasięg upraw.

Lp.	Roślina uprawna	Oznaczenie literowe na mapach
1.	pszenica ozima	
2.	winorośl	
3.	ziemniaki	

Zadanie 32. (0-2 pkt.)

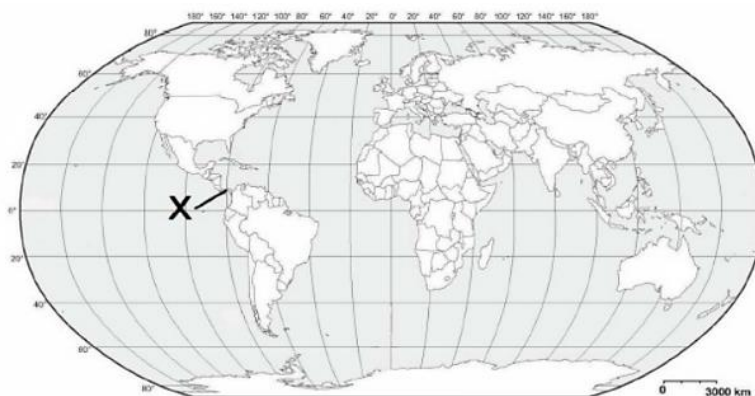
W tabeli przedstawiono udział wybranych grup gałęzi w strukturze gałęzi przemysłu *Polski, Niemiec i Chile*. Wpisz we właściwe komórki tabeli brakujące nazwy państw.

Grupa gałęzi przemysłu – produkcja (%)	Państwo		
artykuły spożywcze, napoje i wyroby tytoniowe	10,4	16,7	20,8
wyroby przemysłu drzewno-papierniczego i poligraficznego	6,9	7,8	8,3
metale i wyroby z metali	14,3	47,6	12,8
maszyny i urządzenia oraz sprzęt transportowy	45,4	2,9	25,7

Źródło: Rocznik Statystyki Międzynarodowej 2012, Warszawa 2013, s.394

Zadanie 33. (0-2 pkt.)

Na mapie znakiem **X** zaznaczono kanał morski mający status międzynarodowej drogi wodnej.

Źródło: http://d-maps.com/carte.php?num_car=3281&lang=en [dostęp: 24.10.2014].

Wskaż nazwę kanału morskiego, który zaznaczono na mapie.

- A. Kanał Mozambicki.
- B. Kanał Sueski.
- C. Kanał La Manche.
- D. Kanał Panamski.

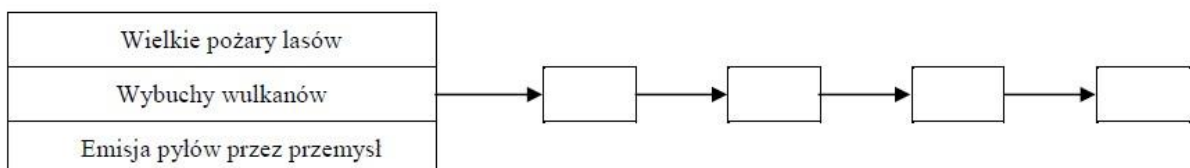
Przedstaw dwa argumenty potwierdzające duże znaczenie tego kanału dla żeglugi morskiej.

- .....
- .....

Zadanie 34. (0-2 pkt.)

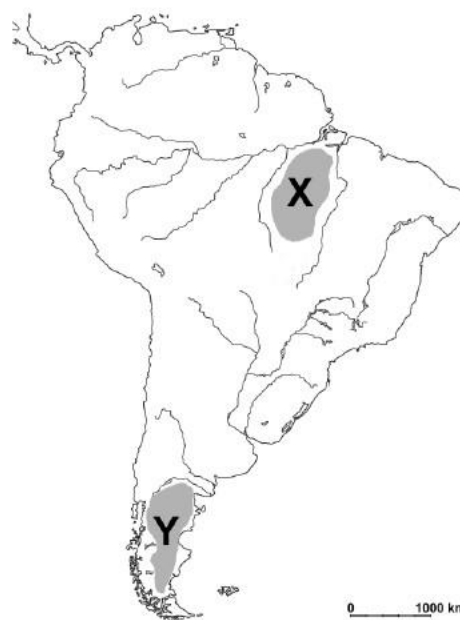
Uzupełnij ciąg przyczynowo-skutkowy tak, aby przedstawiał wpływ emisji pyłów i popiołów na przyspieszenie topnienia lodowców na Ziemi. Wybierz właściwe określenia i wpisz w puste pola odpowiadające im litery.

- A. Zmniejszenie albedo.
- B. Szybsze topnienie lodu.
- C. Tworzenie się kwaśnych opadów.
- D. Opad pyłów na powierzchnię lodowców.
- E. Przenoszenie pyłów w atmosferze na duże odległości.

Zadanie 35. (0-2 pkt.)

Na fotografii przedstawiono krajobraz, którego charakterystycznym elementem jest pokrywa laterytowa. Na mapie oznaczono literami X i Y dwa obszary.

Na podstawie: <http://forumogrodniczeoaza.pl>; Atlas geograficzny. Świat. Polska, Wrocław 2006, s. 35.

Wybierz zestawienie informacji, które są poprawnym uzupełnieniem i dokończeniem zdań.
Wybierz literę (A, B lub C).

1.	Charakterystyczna barwa laterytu wynika z obecności	A.	krzemionki.
		B.	tlenków i wodorotlenków żelaza i glinu.
		C.	próchnicy.
2.	Lateryt tworzy się w warunkach klimatu występującego na obszarze oznaczonym na mapie	A.	literą X.
		B.	literą Y.

This image shows a full page of a handwriting practice worksheet. It consists of multiple rows of horizontal dotted lines spaced evenly down the page, providing a guide for letter height and placement. The background is plain white, and there are no other markings or text present.